

<https://www.liberal.gr/news/tha-leitourgisoun-ta-mpazoukas-stin-oikonomia/293149>

Πέντε οικονομολόγοι: Θα λειτουργήσουν τα μπαζούκας στην οικονομία;

Καθώς κεντρικές τράπεζες και κυβερνήσεις πιέζουν το κουμπί των “πυρηνικών” τους όπλων στέλνοντας σε τράπεζες και επιχειρήσεις τρισεκατομμύρια, ένα ερώτημα πλανάται πάνω από την παγκόσμια οικονομία. Είναι αρκετά αυτά τα κεφάλαια για να σταματήσει η μόλυνση απέναντι στον αόρατο εχθρό ή παρά το μέγεθος τους, τα μπαζούκας θα έχουν τελικά το ίδιο αποτέλεσμα με μια σφεντόνα; Πέντε οικονομολόγοι απαντούν στο liberal.gr ότι τα πάντα θα εξαρτηθούν από την εξέλιξη της πανδημίας.

Αν αυτή παραταθεί για μεγάλο διάστημα, τα τρισεκατομμύρια που τυπώνουν ΗΠΑ και Ευρώπη θα συνεχίσουν να μην συγκινούν τις αγορές και θα αποδειχθούν λίγα για να κερδηθεί ο πόλεμος που απειλεί με κατάρρευση τις οικονομίες του πλανήτη. Μόνο αν υπάρξει

ορατότητα για την αντιμετώπιση του κορωνοϊού με κάποιο φάρμακο ή εμβόλιο οι επενδυτές θα αρχίσουν να αποτιμούν τη χρησιμότητα των “μπαζούκας” που ενεργοποιούν κυβερνήσεις και κεντρικές τράπεζες. Διαφορετικά τέτοιες κινήσεις ναί μεν θα περιορίσουν κάπως το τραύμα, ωστόσο δεν μπορούν να σταματήσουν την ίδια την επιδημία στην οικονομία και τις αγορές που έχουν δείξει υπερ-αντίδραση με τον Απρίλιο να αποτελεί από κάθε άποψη τον μήνα-ορόσημο για τις εξελίξεις.

Πάνος Τσακλόγλου : Νέα “όπλα” αν παραταθεί η κρίση

Νομίζω ότι είναι πολύ δύσκολο να απαντηθεί αυτό το ερώτημα. Όλα θα εξαρτηθούν από την εξέλιξη της πανδημίας. Η κίνηση της ΕΚΤ ήταν, όντως, εντυπωσιακή και η συμμετοχή της Ελλάδας στο πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης ήταν ένα ιδιαίτερα θετικό νέο για τη χώρα μας. Προς το παρόν, και μόνο η εξαγγελία της κας Lagarde ήταν ικανή να αναστρέψει την αρνητική πορεία των αποδόσεων των ομολόγων της περιφέρειας. Αν, όμως, η κρίση παραταθεί για μεγάλο χρονικό διάστημα είναι πολύ πιθανό ότι η λήψη επιπρόσθετων μέτρων - όχι μόνο από την ΕΚΤ - θα καταστεί αναγκαία.

Ο Πάνος Τσακλόγλου είναι καθηγητής Οικονομικών στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Δημήτρης Βαγιανός : Τα μπαζούκας δεν θα αποτρέψουν την ύφεση

Τα μπαζούκας δεν θα αποτρέψουν την ύφεση, η οποία ενδέχεται να ξεπεράσει το 15% σε τριμηναία βάση. Θα περιορίσουν σημαντικά όμως το τραύμα που θα υποστεί η οικονομία σε πιο μακροχρόνια βάση, εξασφαλίζοντας ότι νοικοκυριά και επιχειρήσεις που μπορούν να ανταποκριθούν στις λειτουργικές τους υποχρεώσεις (δάνεια, ενοίκια, κλπ) υπό κανονικές συνθήκες, θα συνεχίσουν να το κάνουν. Έτσι, η ύφεση δεν θα οδηγήσει σε αλυσίδα πτωχεύσεων, και η οικονομία θα ανακάμψει γρήγορα μόλις οι υγειονομική κρίση τελειώσει. Προσοχή θα πρέπει να δοθεί στην χρόνια δυσκολία που έχει η ελληνική οικονομία να κατευθύνει πόρους στις πιο παραγωγικές δραστηριότητες, οι οποίες θα είναι διαφορετικές από τις υπάρχουσες όσο διαρκεί η υγειονομική κρίση.

Ο Δημήτρης Βαγιανός είναι καθηγητής Χρηματοοικονομικών στο London School of Economics

Γκίκας Χαρδούβελης : Η βουτιά των αγορών έχει στοιχεία υπερ-αντίδρασης

Οι εξελίξεις στην Ελλάδα επηρεάζονται άμεσα από τη ροή των εξελίξεων στις υπόλοιπες χώρες, κυρίως από τα μπαζούκας των ΗΠΑ και της Ευρωζώνης. Αυτά είναι αρκετά μέχρι στιγμής. Βέβαια η κατάρρευση των διεθνών χρηματιστηρίων αγχώνει πολλούς διότι η κατάρρευση δεν φαίνεται να σταματά μετά και την αντίδραση των εμποτικών αρχών. Προς το παρόν όμως δεν με ανησυχεί. Οι αποτιμήσεις των μετοχών τον Ιανουάριο ήταν ήδη σε ιστορικά υψηλά επίπεδα ενώ η μετέπειτα πτώση έχει και στοιχεία υπερ-αντίδρασης.

Θα ανησυχήσω μόνον αν η κατάρρευση συνεχιστεί και δεν δούμε σε ένα μήνα περίπου μια ελαφρά βελτίωση. Τότε και το ερώτημα αν τα μπαζούκας επαρκούν θα αποκτήσει πιο ουσιαστικό περιεχόμενο. Τότε οι εποπτικές αρχές θα αναγκαστούν να επινοήσουν νέες παρεμβάσεις, μεγαλύτερο QE, κρατικές εγγυήσεις στα δάνεια των τραπεζών, τιτλοποιήσεις δανειακών τίτλων, κλπ.

Τότε και στην Ελλάδα το πρόβλημα θα πολλαπλασιαστεί. Τα 10 δισ ευρώ που ανακοινώθηκαν αρκούν για να κρατήσουν την ελληνική οικονομία όρθια για δύο μήνες. Αν όμως η κρίση συνεχίζεται με μεγαλύτερη ένταση τον Ιούνιο, τότε και η ελληνική κυβέρνηση θα χρειαστεί να βρει τρόπους ενίσχυσης της οικονομίας χωρίς αυτοί να επιβαρύνουν τον Προϋπολογισμό.

Ο Γκίκας Χαρδούβελης είναι Senior Independent Director στην Εθνική Τράπεζα και πρώην υπ. Οικονομικών

Ιωάννης Τσουκαλάς : Αγοράζουμε χρόνο

Η παγκόσμια οικονομία βρίσκεται μπροστά σε μια πρωτοφανή κρίση δημοσίας υγείας που εξελίσσεται σε οικονομική κρίση το μέγεθος της οποίας μπορεί να υπερκεράσει την χρηματοπιστωτική κρίση του 2008. Η διαφορά σε σχέση με την κρίση του 2008 είναι ότι αυτή που βιώνουμε σήμερα αρχίζει από την πραγματική οικονομία και νεκρώνει σταδιακά σχεδόν όλες της πτυχές της οικονομικής δραστηριότητας. Το μέγεθος της πτώσης του ΑΕΠ που θα βιώσουμε τους επόμενους μήνες θα είναι συντριπτικό καθώς ο ιδιωτικός τομέας παραλύει.

Αυτό που την κάνει μοναδική είναι η ενδημική αβεβαιότητα : Δεν γνωρίζουμε πόσο θα διαρκέσει και αυτό εξαρτάται αποκλειστικά και

μόνο από την έρευνα που θα δώσει μια αποτελεσματική θεραπεία και όχι από το μενού των οικονομικών μέτρων. Οι ταυτόχρονες ανακοινώσεις της ΕΚΤ, του Eurogroup, της Κομισιόν είναι καλοδεχούμενες και τα μέτρα είναι ικανά να ανακόψουν την πτώση του ΑΕΠ μερικώς. Η αποτελεσματικότητα θα εξαρτηθεί και από το κατά πόσον θα ανταποκριθεί το τραπεζικό σύστημα - ειδικά στην Ελλάδα και Ιταλία - με ενέσεις ρευστότητας σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις, αναμένουμε το QE να βοηθήσει εδώ. Λόγω της αβεβαιότητας τα μέτρα αυτά αγοράζουν χρόνο. Θα πρέπει να υπάρξει και μια συστημική Ευρωπαϊκή λύση με πολύ μεγαλύτερο χώρο επέκτασης - ίσως ήρθε η ευκαιρία του Ευρω-ομολόγου, ώστε να μπορεί να ανακοπεί η πτώση όσο η κρίση βαθαίνει.

Ο Ιωάννης Τσουκαλάς είναι καθηγητής Οικονομικών στο Πανεπιστήμιο της Γλασκώβης

Παναγιώτης Πετράκης : Τα μέτρα θα πιάσουν τόπο αν βρεθεί το φάρμακο

Το βάθος της οικονομικής κρίσης θα εξαρτηθεί κυρίως από την διάρκεια και την ένταση της υγειονομικής κρίσης. Επίσης θα εξαρτηθεί από την ποιότητα, δηλαδή τον ορθολογισμό, και την αποτελεσματικότητα των πολιτικών συστημάτων και της συνεργασίας της κοινωνίας. Βεβαίως εξαρτάται σε πολύ μεγάλο βαθμό από την ποσότητα και την ποιότητα των οικονομικών πολιτικών δηλαδή της νομισματικής και της δημοσιονομικής πολιτικής και βεβαίως την τυχειότητα. Ειδικότερα στην Ευρωζώνη έχουμε στον Νότο το πρόβλημα της υπερχρέωσης και της υπερεξάρτησης από τον τουρισμό.

Το καλό σενάριο σήμερα είναι ότι η οικονομική κρίση θα έχει μία πολύ οξεία φάση δύο - τριών μηνών και μία βραδυπορούσα ανάκαμψη στην συνέχεια. Για την Ευρωζώνη σημαίνει ύφεση και για την Ελλάδα στασιμότητα. Όπως είναι σήμερα οι οικονομίες, και η ελληνική, σε κατάσταση δηλαδή αποκλεισμού, τα μέτρα δεν βοηθούν. Για να αρχίσουν να λειτουργούν θα πρέπει να αρθούν οι οικονομικοί αποκλεισμοί, απαγορεύσεις κ.τ.λ.

Αν υποθετικά δεχτούμε αυτό θα συμβεί προς το τέλος Απριλίου, τότε τα μέτρα θα αρχίσουν να αποδίδουν για να πραγματοποιηθεί τελικά αυτό που περιγράφουμε παραπάνω. Σήμερα τα μέτρα ουσιαστικά χρησιμεύουν για να συντηρούνται οι θετικές προσδοκίες που είναι αντίδοτο της ύφεσης. Όμως τον κυρίαρχο λόγο έχουν οι πολιτικές υγείας

και κοινωνικής συνεργασίας για να ανακοπεί η επέλαση του ιού. Πρέπει να ανακοπεί για να ενεργοποιηθεί η οικονομική πολιτική.

Ο Παναγιώτης Πετράκης είναι καθηγητής Οικονομικών στο ΕΚΠΑ